

БҰЙРЫҚ

2026 жылғы 16 сәуірі

Астана қаласы

ПРИКАЗ

№ *440*

город Астана

Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің жоғары білім саласында және кәсіби аударма қызметі саласында біліктілік жүйесін және дағдыны дамытудың 2027–2029 жылдарға арналған салалық жоспарын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары – Ұлттық экономика министрі С.М. Жұманғариннің 2026 жылғы 7 шілдедегі № 16-14/3634 тапсырмасын орындау мақсатында **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Қоса беріліп отырған Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің жоғары білім саласында және кәсіби аударма қызметі саласында біліктілік жүйесін және дағдыны дамытудың 2027–2029 жылдарға арналған салалық жоспары бекітілсін (бұдан әрі – Жоспар).

2. Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім және Тіл саясаты комитеттері:

1) Жоспарда көзделген іс-шаралардың орындалуын;

2) Жоспардың іске асырылуына жылына екі рет мониторинг жүргізуді, іс-шаралардың орындалу барысы туралы ақпаратты жинақтауды, жалпылауды және тиісті ақпаратты Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігіне ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім вице-министріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді.

Министрдің міндетін атқарушы

Г. Көбенова

«КЕЛІСІЛДІ»

Қазақстан Республикасы
Еңбек және халықты әлеуметтік
қорғау министрлігі

010000, Астана қаласы, Мәңгілік ел даңғылы, 8
«Министрліктер үйі», 6-кіреберіс
тел: 8 (7172) 74-36-03, 74-36-79, e-mail: kense@enbek.gov.kz

010000, город Астана, проспект Мәңгілік ел, 8,
«Дом Министерств», 6-подъезд,
тел: 8 (7172) 74-36-03, 74-36-79, e-mail: kense@enbek.gov.kz

№ _____

Исх. № -04/35574 от 11.09.2026, Вход № 2-14-2-6/6016 от 12.09.2026

**Қазақстан Республикасы
Ғылым және жоғары білім министрлігі**

2026 жылғы 10 қыркүйектегі
№ 2-14-2-6/6016-И хатқа

Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі (бұдан әрі – Министрлік) Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары – Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрі С.М. Жұманғариннің 2026 жылғы 7 шілдедегі № 16-14/3634 тапсырмасын орындау мақсатында, «Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғарғы білім министрлігінің кәсіби аударма қызметі саласында біліктілік жүйесін және дағдыны дамытудың 2027 – 2029 жылдарға арналған салалық жоспарының жобасын қарап, ескертулер мен ұсыныстардың жоқ екендігін және келісетінін хабарлайды.

Бірінші вице-министр

Э. Күзенбаев

Подпись канцелярии

11.09.2026 18:38 ХАСЕНОВА АЯУЛЫМ

Подпись руководителя

11.09.2026 18:25 КУЗЕНБАЕВ ЭЛЬДАР

Қазақстан Республикасы
Ғылым және жоғарғы білім министрінің
міндетін атқарушының
2026 жылғы «16» қарсүйек
№ 440 бұйрығымен
«БЕКІТІЛДІ»

**Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғарғы білім министрлігінің
жоғарғы білім саласында және кәсіби аударма қызметі саласында
біліктілік жүйесін және дағдыны дамытудың
2027 – 2029 жылдарға арналған
САЛАЛЫҚ ЖОСПАРЫ**

1-бөлім. Жоспар паспорты

Атауы	Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғарғы білім министрлігінің жоғарғы білім саласында және кәсіби аударма қызметі саласында біліктілік жүйесін және дағдыны дамытудың 2027 – 2029 жылдарға арналған салалық жоспары
Жауапты мемлекеттік орган	Қазақстан Республикасының Ғылым және жоғарғы білім министрлігі
Бірлесіп орындаушы	Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі, Ғылым және жоғарғы білім саласындағы кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес, Кәсіби аударма қызметі саласындағы кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес, Кәсіби аудармашылар мен аударма компанияларының қауымдастығы (КААКҚ), жоғарғы, жоғарғы оқу орнынан кейінгі білім, техникалық және кәсіби білім беру ұйымдары (келісу бойынша).
Мақсаты	Қазақстан Республикасының жоғарғы білім саласын демографиялық өсу, цифрландыру және жасанды интеллектіні енгізу жағдайында ұлттық біліктілік жүйесіндегі сала кәсібінің түрін институционалдық бекіту, «Аударма ісі» бағытын қоса алғанда, барлық даярлық саласы бойынша кәсіптік стандарттарды және білім беру бағдарламаларын жаңарту және әзірлеу, сондай-ақ салама жұмыскерлерінің құзыретін дамыту арқылы білікті кадрлармен қамтамасыз ету.
Негізгі міндеттері	- аударма кәсібін қоса алғанда, басшы, педагогикалық және саланың қосалқы құрамын Кәсіптер тізілімінде және кәсіптер мен бос орындарды есепке алу жүйесінде ҒЖБМ-ға бекітіп беру; - жаңа кәсіп түрлерін және жасанды интеллектінін әсерін ескеріп, саланың кәсіби стандарттарын жаңарту және әзірлеу; - жоғарғы білім беру саласының және кәсіби аударма ісі саласының кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңестерінің тұрақты жұмыс істеуін қамтамасыз ету; - демографиялық өсуді, цифрландыруды және жасанды интеллектіні енгізуді ескеріп, аудармашы кадрларын қоса алғанда, кадрларды нысаналы даярлау; - сала жұмыскерлерінің кәсіптік біліктілігін тану жүйесін дамыту; - жетекшілік ететін бағыт бойынша білім беру ұйымдарының бітірушілерін еңбекпен қамту деңгейін арттыру.
Іске асыру мерзімі	2027 – 2029 жылдар
2029 жылға қарай күтілетін нәтиже	- Аударма кәсібін қоса алғанда, сала кәсіптерінің және мамандықтарының түрлері Кәсіптер тізілімінде және кәсіптер мен бос орындарды есепке алу жүйесінде ҒЖБМ-ға бекітіп берілді; - жаңа кәсіп түрлерін және жасанды интеллектінін әсерін ескеріп, саланың кәсіби стандарттары жаңартылды және әзірленді; - жоғарғы білім беру саласының және кәсіби аударма ісі саласының кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңестерінің тұрақты жұмыс істеуі қамтамасыз етілді; - білім беру бағдарламалары жасанды интеллекті құралдарымен жұмыс құзыреттігін қоса алғанда, кәсіптік стандарттардың талаптарына сәйкес келтірілді; - саланың кәсіптік біліктілікті тану орталықтары құрылды; - жетекшілік ететін бағыт бойынша ЖЖОКБҰ және ТКБ бітірушілерін еңбекпен қамту арттырылды.

Нормативтік құқықтық негіз: Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғарғы білім министрлігінің жоғарғы білім саласында және кәсіби аударма қызметі саласында біліктілік жүйесін және дағдыны дамытудың 2027 – 2029 жылдарға арналған салалық жоспары:

- Қазақстан Республикасының Еңбек кодексі;
- «Кәсіптік біліктілік туралы» Қазақстан Республикасының Заңы;
- «Білім туралы» 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңы;
- «Ғылым туралы» 2011 жылғы 18 ақпандағы Қазақстан Республикасының Заңы;
- Ұлттық біліктілік шеңбері;
- Ғылым және жоғарғы білім саласындағы кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес отырысының хаттамасымен (2024 жылғы 21 мамырдағы № 1 хаттама) бекітілген жоғарғы білім саласының салалық біліктілік шеңбері;
- Әлеуметтік әріптестік және саланың әлеуметтік және еңбек қатынастарын реттеу жөніндегі салалық комиссияның шешімімен (2024 жылғы 16 қыркүйектегі № 2 хаттама) бекітілген «Кәсіби аударма ісі» салалық біліктілік шеңбері;
- Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының педагогтеріне (профессор-оқытушылар құрамына) арналған кәсіптік стандартын бекіту туралы (ҒЖБМ-ның 2023 жылғы 20 қарашадағы № 591 бұйрығы, 1-нұсқа; болжамды қайта қарау күні – 2027 жылғы 1 қазан);
- «Аударма саласындағы қызмет» кәсіби стандарты (2-нұсқа, 2026 жыл; болжамды қайта қарау күні – 2029 жыл);
- Жоғарғы және жоғарғы оқу орнынан кейінгі білімнің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты;
- Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 248 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасында жоғары білімді және ғылымды дамытудың 2023 – 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы;
- Салалық біліктілік шеңберлерін әзірлеу және (немесе) жаңарту қағидалары;
- Салалық кәсіби стандарттарды әзірлеу және (немесе) жаңарту қағидалары;
- Кәсіптік біліктіліктерді тануда еңбек нарығының қажеттілігін қалыптастыру қағидалары;
- Кәсіптік біліктілікті тану орталықтарын аккредиттеу қағидаларын;
- Кәсіптік біліктілікті тану қағидалары;
- Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңестерді құру және олардың әрекеті;
- Кәсіптер тізілімін қалыптастыру, жаңарту және жүргізу қағидалары;
- Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілері және адам капиталын, біліктілік жүйесін, білім беруді және кәсіпті дамыту мәселелерін реттейтін мемлекеттік жоспарлау жүйесінің құжаттары.

Мониторингтеу және бағалау тетігі: орындалуын мониторингтеуді ҒЖБМ Ғылым және жоғарғы білім саласындағы кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңеспен және Кәсіби аударма ісі саласындағы кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңеспен бірлесіп, жылына 2 рет жүргізеді. Мониторингтеу нәтижесі Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық кеңестің отырысында қарау үшін ЕХӘҚМ-ға жіберіледі.

Қысқартулар тізбесі:

- ЕХӘҚМ – Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі;
- ҒЖБМ – Қазақстан Республикасының Ғылым және жоғарғы білім министрлігі;
- ЖЖОКБҰ – жоғары және (немесе) жоғарғы оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары;
- ЖИ – жасанды интеллект;
- СК – кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес (мәтіннің мағынасына қарай жоғарғы білім саласындағы не кәсіби аударма ісі саласындағы);
- КАІ – кәсіби аударма ісі;
- КААКА – Кәсіби аудармашылар және аударма компаниялары ассоциациясы;
- КС – кәсіби стандарт;
- МАҚР – машиналық аударманы кейіннен редакциялау (Machine Translation Post-Editing);
- ПОҚ – профессор-оқытушы құрам;
- СБШ – салалық біліктілік шеңбері;
- ТКБ – техникалық және кәсіби білім;
- ҰБШ – Ұлттық біліктілік шеңбері;
- ҰКЖ – Ұлттық кәсіптер жіктелімі;
- ЭББ – Электрондық еңбек биржасы;
- ЭҚТЖЖ – Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктелімі;

EdTech – цифрлық және ЖИ-құралдары негізіндегі білім беру технологиясы (Educational Technology).

2-бөлім. Біліктілік және кадрмен қамтамасыз ету салалық жүйесінің ағымдағы жай-күйін талдау

Саланың кадрлық әлеуетінің саны, құрылымы мен институционалдық есепке алу

Қазақстан Республикасында 2023 – 2024 оқу жылының басында 112 жоғарғы және (немесе) жоғарғы оқу орнынан кейінгі білім ұйымы, 77 университет, 14 академия, 10 институт және оларға теңестірілген консерватория, жоғарғы мектеп пен училище, 8 ұлттық жоғарғы оқу орны және 3 ұлттық зерттеу университеті жұмыс істеді, оларда 609 мың адам, оның ішінде 228 мың адам мемлекеттік білім тапсырысы бойынша білім алды, жоғарғы біліммен қамту 62 %. Штаттық профессор-оқытушы құрам (бұдан әрі – ПОҚ) 2021 – 2022 оқу жылында 36 378 адам, олардың 38 %-ы магистр дәрежесінде, 30,5 %-ы ғылым кандидаты оқу дәрежесінде, 9,4 %-ы PhD және 7,3 %-ы ғылым докторы. «Аударма ісі» бағыты бойынша білім беру бағдарламалары сала кадрын даярлаудың жеке бағытын құрайды: оларды 46 жоғарғы білім беру ұйымы және 59 колледж іске асырады, ал аударма бойынша қызмет көрсету нарығында шамамен 295 мамандандырылған компания мен агенттік жұмыс істейді.

Алайда саланың кадрлық құрамын институционалдық есепке алу толық емес болып қалуда. ҒЖБМ-ға бекітіліп берілген қолданыстағы еңбек шарттары тізілімінде тек қолданыстағы шарттың жалпы саны 30 947 болған ПОҚ-ның 142 атауы (ҰКЖ-ның біріктірілген 2311-2329-топтары) көрсетілген, олардың 61 %-ы 2311 «ЖЖОКБҰ профессор-оқытушы құрамның» тобы.

Салада кәсіптің үш саласы осы есепке алумен қамтылмай отыр: жоғарғы білім беру ұйымының басшы құрамы (бірінші және функционалдық басшылар – ҰКЖ-ның 1210, 1223, 1229-топтары; білім беру және ғылыми процесті қамтамасыз ететін мамандар (әдіскерлер, эдвайзерлер, тьюторлар, супервайзерлер, тіркеушілер және басқа – ҰКЖ-ның 237-тобы), сондай-ақ кәсіби аудармашылар ісі саласы кәсібінің түрі (ҰКЖ-ның «филологтар, аудармашылар мен басқа да лингвистер» 2643-тобы), олар ҒЖБМ-ны қоса алғанда, бірде-бір мемлекеттік органға бекітіліп берілмеген. Аталған кәсіби топтар жоғарғы білім беру саласының және кәсіби аудармашы ісі саласының салалық біліктілігі шеңберінде жан-жақты сипатталуына қарамастан, осы айырмашылық сақталуда.

Саланың кадрға қажеттілігінің болжамы

2026 – 2030 жылдардағы Қазақстан Республикасы экономикасы кадрлық қажеттілігінің болжамы бойынша жоғарғы оқу орындарының оқытушыларға (барлық пән саласы бойынша «ЖОО оқытушылары» біріктірілген кәсіби тобы, ҰКЖ-ның 2311, 2312-2325, 2329-топтары) қажеттілік жиынтығы бесжылдық кезеңде 9 133 адам деңгейінде болып бағалануда, олардың 99 %-ы (9 061 адам) тікелей білім беру саласында қалыптасуда. 5 жылда 3 901 адам көлемінде білім беру саласы бөлімшелерінің басшыларына (1345-тобы – 0 ҰКЖ) қажеттілік жеке болжануда. «Аударма ісі» бағыты бойынша 2643 «Филологтар, аудармашылар мен басқа да лингвистер» кәсіби тобының мамандарына қажеттілік жалпы экономика бойынша 5 жыл ішінде жазбаша (2643 – 2, шамамен 781 адам) және ауызша (2643 – 3, шамамен 410 адам) аудармашыларға ауқымды сұраныспен шамамен 1 243 адам болып бағалануда. Сонымен, саланың кадрлық сұранысының өзегін жоғары білім беру ұйымының оқытушы және басшы лауазымын құрайды, ал аударма бағыты саны жағынан ауқымдылығы аз, бірақ алдымен тиісті мамандықты кәсіптерді есепке алу жүйесінде ҒЖБМ-ға бекітіп берудің болмауынан институционалдық тұрғыдан проблемалық сегментті қамтиды.

Технологиялық трансформациялауға және жасанды интеллектінің ықпалына бейім мамандықтар

Қазақстандағы мамандықтарға жасанды интеллектінің ықпалын бағалау (ILO Working Paper 140 әдістемесі, 2025 жыл) жоғары білім беру саласының барлық 54 сабағын қамтиды – басшылардан бастап ПОҚ-ға және сүйемелдеу мамандарына дейін – «Трансформацияланады» деген санатқа барынша аз ықпал ету дәрежесімен (Gradient Minimal Exposure): кәсіптің бірде-бірі «Жоғалады» немесе «Санын қысқарту» деген санаттарға жатқызылмаған. «ЖИ-мен дербес оқыту маманы» деген жаңа мамандықтың пайда болуы (EdTech/AI Learning Specialist, болжамды пайда болу кезеңі – 2025 – 2027 жылдар) күтілуде. Аударма бағыты бойынша картина мүлдем басқа: 2643

топтың барлық сабағы анағұрлым ықпал ету индексімен (Gradient 3, индекс 0,59) трансформацияланатын мамандықтар санатына жатқызылды – генеративті жасанды интеллект пен машиналық аударма жүйесі үлгілік мәтіндерді аударуда қажеттілікті барынша төмендетеді, бұл ретте мамандандырылған, әдеби, ілеспе және әлеуметтік бейімделген аудармаға сұраныс сақталады, сондай-ақ жаңа роль – машиналық аударманы кейіннен редакциялау маманын (МТРЕ) және ЖИ жүйесінің тілдік консультантын қалыптастырады. Педагогикалық және аударма бағыттары арасында трансформациялау қарқындылығындағы айырмашылық бірыңғай сала ішінде кәсіби стандарттарды және білім беру бағдарламаларын өзектілендіруге сараланған тәсілдің қажет екенін негіздейді.

Саланың кәсіби стандарттармен және салалық біліктілік шеңберімен қамтамасыз етілуі

ҒЖБМ-ға екі кәсіби стандарт бекітіліп берілген: «Педагог (ғылыми-педагогикалық қызметкер)» (НКЗ коды 2311- 0- 002, ҒЖБМ-ның 2023 жылғы 20 қарашадағы № 591 бұйрығымен бекітілген), ол тек ПОҚ педагогикалық қызметін және «Аударма саласындағы қызметті» (2019 жылы бекітілген, 2026 жылы 2-нұсқаға дейін өзектілендірілді), «жазбаша аудармашы», «ауызша аудармашы», «аудармашы-дактилолог» және «аудиодескриптор», «сурдоаудармашы», «бақылау аударма редакторы» кәсібінің түрлерін қамтиды. Басшы құрам және білім беру процесін сүйемелдеу маманы, сондай-ақ бірқатар жаңа аударма мамандары – аудиовизуалды аударма, аударма сапасының менеджменті, әлеуметтік бағытталған аударманың жекелеген түрлері қолданыстағы кәсіби стандарттардан тыс қалуда. Жоғары білім беру саласының салалық біліктілік шеңбері (Салалық кеңес отырысының 2024 жылғы 21 мамырдағы № 1 хаттамасымен бекітілген) ҰБШ-ның 6-8 біліктілік деңгейін ҰКС-ның бес кәсіби тобы бойынша сипаттайды және ҰКС-ға 30 жаңа кәсіп түрін қосуды ұсынады; «Кәсіби аударма қызметі» салалық біліктілік шеңбері (2024 жылы бекітілген) ҰКС-ның үш кәсіби кіші тобы бойынша ҰБШ-ның 6-8 деңгейін нақтылайды. Екі бағыт кәсіптік біліктілік бойынша қолданыстағы салалық кеңестермен қамтамасыз етілген – ғылым және жоғары білім саласында (2024 жылғы 21 мамырдан бастап) және кәсіби аударма қызметі саласында (2024 жылғы 21 қазаннан бастап), ол бұдан бұрын қолданыста болған институттық олқылықты жояды.

Саланың білім беру бағдарламаларымен қамтамасыз етілуі

Білім беру бағдарламаларының сала ішіндегі кәсіптік стандарттарымен байланысы бірдей қалыптаспайды. Барлық даярлық бағыты бойынша іске асырылатын магистратура мен докторантураның 6 363 білім беру бағдарламасынан «Педагог (ғылыми-педагогикалық қызметкер)» кәсіби стандартымен 2 224 бағдарлама немесе 35 % (1 572 магистратура бағдарламасы мен 652 докторантура бағдарламасы) байланысты. Аударма бағытында көрсеткіш анағұрлым жоғары: атауы «аударма» деген сөзден тұратын 106 білім беру бағдарламасынан тұратын және 46 жоғары білім беру ұйымында «Аударма саласындағы қызмет» кәсіби стандартымен 90 бағдарлама немесе шамамен 85 % байланысты. Екі көрсеткіш арасындағы айырмашылық, ең алдымен, педагогика бағытының қолданыстағы кәсіби стандарты номенклатурасының тар бейінімен түсіндіріледі: «Педагог» стандарты «Білім беру» даярлық бағыты білім беру бағдарламасының анағұрлым бөлігін қамтымайды (111 жоғары білім беру бағдарламасы іске асыратын осындай 2 555 бағдарламадан барлығы 16 кәсіби стандартты пайдаланған кезде кәсіби стандарттармен тек 1 055 бағдарлама немесе 41,3 % байланысты).

Саланың кәсіптік біліктілікті тану жүйесімен қамтамасыз етілуі

Қазақстан Республикасында 2026 жылдағы жағдай бойынша 19 кәсіптік біліктілікті тану орталығы құрылды, олар арқылы елде жалпы 3 783 адам 89 мамандық бойынша танудан өтті. Қолданыстағы орталықтың бірде біреуі білім беру саласына жатпайды: жоғары білім беру ұйымының педагогикалық және басшы құрамына да, аударма бағытына да. Сонымен, жалпы сала тиісті бағыт бойынша формальды түрде оқытудан өтпеген қызметкерлер үшін біліктілікті тәуелсіз танудың институционалдық механизмінен айырылған, ол ПОҚ және ЖЖООБҰ әкімшілік-басқару персоналы үшін, сондай-ақ жұмыс істейтін аудармашылар үшін де өзекті болады.

Түлектерді жұмысқа орналастыру деңгейі

СБШ-ға сәйкес Қазақстанның жоғары оқу орындарын бітірушілерді кәсіби аударма қызметі саласының мамандықтары бойынша жұмысқа орналастырудың орташа көрсеткіші 80 %-дан асады, бұл ғылыми-педагогикалық бағыттың магистратура және докторантура бағдарламалы түлектерін жұмысқа орналастырудың күтілетін деңгейіне сәйкес келеді. Сонымен қатар, жалпы, сала бойынша жұмысқа орналастыруды мониторингілеу жүйесі нығайтуды қажет етеді: педагогикалық бағдарламалы мен аударма бағыты түлектерін жұмысқа орналастыру бойынша тұрақты деректер бөлек жинақталады және бірыңғай салалық көрсеткішке біріктірілмейді, бұл кадр даярлаудың тиімділігін кешенді бағалауды қиындатады.

Саланың кадр проблемасы

- ҒЖБМ-ға Мамандықтар тізіліміне және жұмыспен қамту және бос орындарды есепке алу жүйесінде саланың нақты кадр құрамының анағұрлым бөлігі – жоғары білім беру ұйымының басшы құрамы мен білім процесін сүйемелдеу мамандарын, сондай-ақ кәсіби аударма ісі саласының барлық кәсібін бекітіп берудің болмауы;

- Есепке алу жүйесінде белсенді бос орынның болмауы: 2026 жылғы жағдай бойынша ҒЖБМ-ға бекітіп берілген 183 мамандық бойынша бірде-бір ашық бос орын тіркелмеген, бұл ретте олардың 136-сы (74 %) Электрондық еңбек биржасында «мамандық таңдауға жабық» белгісімен техникалық тұрғыдан іріктеуден алып тасталған;

- Қолданыстағы кәсіби стандарттардың аясы тар номенклатурасы тек «Педагог (ғылыми-педагогикалық қызметкер)» және «Аударма саласындағы қызмет» басшы құрамы мен білім процесін сүйемелдеу мамандарын және бірқатар жаңа аударма мамандықтарын (аудиовизуалды аударма, аударма сапасы менеджменті, әлеуметтік бағытталған аударма) қамтымайды;

- республикада қолданыстағы 19 тану орталықтары арасында аударма бағытын қоса алғанда, жоғары білім беру саласына бағытталған кәсіптік біліктілікті тану орталығының болмауы;

- педагогикалық, сондай-ақ аударма білім беру бағдарламаларын жасанды интеллект құралын, EdTech технологиясын және білім беру сапасы мен кәсіби жауапкершілікті сақтау кезінде машиналық аударманы кейіннен редакциялауды қолдануға бейімдеу қажеттілігі;

- жоғары білім беру жүйесіне артып келе жатқан демографиялық жүктеме: 2029 жылға қарай ЖЖООБҰ басшы лауазымдары үшін жүйелі кадр резерві болмағанда мектеп бітіруші санының күтілетін екі еселенген өсуі.

3-бөлім. 2027 – 2029 жылдарға арналған Қазақстан Республикасы жоғары білім министрлігі кәсіби аударма қызметі саласындағы біліктілік пен дағдылар жүйесін дамытудың салалық жоспарын іске асыру жөніндегі іс-қимыл жоспары

P/c №	Негізгі іс-шаралар атауы	Аяқталу нысаны	Аяқталу мерзімі	Жауапты орындаушы
1-тарау. ҰБҚ құралдарын дамыту және кәсіптік біліктілік бойынша салалық кенестердің қызметін жетілдіру				
1-нысаналы индикатор				
<i>Жоғары білім саласындағы қолданыстағы кәсіби стандарттар саны, үдемелі қорытындысы (2026 жыл – 1 бірл., 2027 жыл – 2 бірл., 2028 жыл – 3 бірл., 2029 жыл – 4 бірл.)</i>				
1.	Жасанды интеллект құралдарын, EdTech-технологияларды және бағалаудың жаңа форматтарын қолдануға қойылатын талаптарды ескере отырып, Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының педагогтеріне (профессор-оқытушылар құрамына) арналған кәсіптік стандартты өзектендіру (Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2023 жылғы 20 қарашадағы № 591 бұйрығы)	бекітілген жаңартылған КС	2027 жыл	ҒЖБМ, СК
2.	Жоғары білім саласындағы қолданыстағы кәсіби стандарттардың еңбек нарығының қажеттілігіне сәйкестігін мониторингтеу	ЕХӘҚМ-ға талдамалы ақпарат	желтоқсан (жыл сайын)	ҒЖБМ, СК
2-нысаналы индикатор				
<i>Ұлттық кәсіптер сыныптауышына енгізілген жоғары білім саласындағы кәсіп түрлерінің және кәсіби топтар үлесі (СБШ-мен ұсынылған 30 позиция: 1223, 1229, 1345, 237 топтары) үдемелі қорытындысы (2026 жыл – 0 %, 2027 жыл – 35 %, 2028 жыл – 70 %, 2029 жыл – 100 %)</i>				
3.	Салалық біліктілік шеңберінің 6-кестесіне сәйкес жоғары білім саласындағы кәсіптің 30 түрін және кәсіби топтарды Ұлттық кәсіптер сыныптауышына енгізу жөніндегі ұсыныстарды әзірлеу және ЕХӘҚМ-ға жіберу (жетекшілер – 1223, 1229, 1345 топтары; мамандар – 237 тобы)	ЕХӘҚМ-ға жіберілген ұсыныстар тізбесі	2027 жыл	ҒЖБМ, СК
4.	Жоғары білім саласына қатысты ҰКС 23 «Білім саласындағы кәсіпқой мамандар»	талдамалы ақпарат	желтоқсан (жыл сайын)	ҒЖБМ, СК

	тобы кәсіп түрлерінің өзектілігін мониторингтеу			
3-нысаналы индикатор				
<i>Жоғары білім саласындағы әзірленген және (немесе) өзектілендірілген салалық біліктілік шеңберінің саны, үдемелі қорытындысы (2026 жыл – 1 бірл., 2027 жыл – 1 бірл., 2028 жыл – 1 бірл., 2029 жыл – 1 бірл.)</i>				
5.	ҰКС-ның өзгеруін, жаңа кәсіби стандарттарды және жасанды интеллектінің ықпал етуін ескеріп, жоғары білім саласындағы салалық біліктілік шеңберін өзектілендіру	бекітілген (өзектілендірілген) СБШ	2029 жыл	ҒЖБМ, СК
6.	Мемлекеттік білім беру тапсырысын қалыптастыру үшін жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымының кадрына ағымдағы және перспективалық қажеттілікті айқындау	жинақтау үшін ЕХӘҚМ-ға жіберілген кадрға қажеттіліктің болжамы	қаңтар (жыл сайын)	ҒЖБМ, ЕХӘҚМ
7.	Жоғары білім саласындағы кәсіптің жаңа және трансформацияланатын түрлерін анықтау (оның ішінде ЖИ бар дербестендірілген оқыту жөніндегі маман) және Ұлттық кәсіптер сыныптауышына енгізу үшін ұсыныстар қалыптастыру	ЕХӘҚМ-ға жіберілген жаңа кәсіптер тізбесі	қаңтар (жыл сайын)	ҒЖБМ, ЕХӘҚМ, СК
4-нысаналы индикатор				
<i>Ғылым және жоғары білім саласындағы кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңестің жыл сайынғы жұмыс жоспарларын орындау үлесі (2026 жыл – 85 %, 2027 жыл – 90 %, 2028 жыл – 93 %, 2029 год – 95 %)</i>				
8.	ЖЖОКБҰ өкілдерін, жұмыс берушілерді, «Атамекен» ҰКП тартып, Салалық кеңес құрамының сапасын қамтамасыз ету	СК шешімі	ақпан (жыл сайын)	ҒЖБМ, СК
9.	Салалық кеңестің жыл сайынғы жұмыс жоспарын әзірлеу және бекіту (кадрға қажеттілікті талдау, КС пен СБШ әзірлеу және өзектілендіру, кадрды қайта даярлау)	СК-ның хаттамасы мен бекітілген жоспары	қаңтар (жыл сайын)	ҒЖБМ, СК
5-нысаналы индикатор				
<i>Білім алушылар санының демографиялық артуын ескеріп, ЖЖОКБҰ-ның ПОҚ-ға және басшы құрамға кадр қажеттілігінің жыл сайынғы өзектілендірілген болжамының үлесі (2026 жыл – 100 %, 2027 жыл – 100 %, 2028 жыл – 100 %, 2029 жыл – 100 %)</i>				
10.	2029 жылға қарай мектеп бітірушілер санының күтілетін екі есе артуын ескеріп, ЖЖОКБҰ-ның профессор-оқытушы және	ЕХӘҚМ-ға жіберілген талдамалы ақпарат	қаңтар (жыл сайын)	ҒЖБМ

	әкімшілік-басқарушылық құрамға қажеттілігінің болжамын өзектендіру			
6-нысаналы индикатор				
<i>КАІ саласындағы қолданыстағы кәсіби стандарттар саны, үдемелі қорытындысы (2026 жыл – 1 бірл., 2027 жыл – 1 бірл., 2028 жыл – 1 бірл., 2029 жыл – 1 бірл.)</i>				
11.	ЖИ құралдарымен жұмыс істеуге және машиналық аударманы кейіннен редакциялауға қойылатын талаптарды ескеріп, «Аударма саласындағы қызмет» кәсіби стандартын өзектендіру	бекітілген өзектілендірілген КС	2029 жыл	ҒЖБМ, ОАМ, СК
12.	Кәсіби стандарттың аударма бойынша көрсетілетін қызметтер нарығының қажеттілігіне сәйкестігін мониторингтеу	ЕХӘҚМ-ға талдамалы ақпарат	желтоқсан (жыл сайын)	ҒЖБМ, СК
7-нысаналы индикатор				
<i>КАІ саласындағы әзірленген және (немесе) өзектілендірілген салалық біліктілік шеңберінің саны, үдемелі қорытындысы (2026 жыл – 1 бірл., 2027 жыл – 1 бірл., 2028 жыл – 1 бірл., 2029 жыл – 1 бірл.)</i>				
13.	Жаңа аударма түрлерін және жасанды интеллектінің ықпал етуін ескеріп, «Кәсіби аударма қызметі» салалық біліктілік шеңберін өзектендіру	бекітілген (өзектілендірілген) СБШ	2029 год	ҒЖБМ, СК
14.	Мемлекеттік білім беру тапсырысын қалыптастыру үшін аудармашы кадрларына ағымдағы және перспективалық қажеттілікті айқындау	жинақтау үшін ЕХӘҚМ-ға жіберілген кадрға қажеттіліктің болжамы	қаңтар (жыл сайын)	ҒЖБМ, ЕХӘҚМ
15.	Ұлттық кәсіптер сыныптауышына енгізу үшін КАІ саласындағы кәсіптің жаңа және трансформацияланатын түрлерін анықтау	ЕХӘҚМ-ға жіберілген жаңа кәсіптер тізбесі	қаңтар (жыл сайын)	ҒЖБМ, ЕХӘҚМ, СК
8-нысаналы индикатор				
<i>КАІ саласындағы кәсіби біліктілік жөніндегі салалық кеңестің жыл сайынғы жұмыс жоспарларын орындау үлесі (2026 жыл – 85 %, 2027 жыл – 90 %, 2028 жыл – 93 %, 2029 жыл – 95 %)</i>				
16.	КААКҚ, ЖОО, колледж өкілдерін және жұмыс берушілерді тартып, салалық кеңес құрамының сапасын қамтамасыз ету	СК шешімі	ақпан (жыл сайын)	ҒЖБМ, СК
17.	Салалық кеңестің жыл сайынғы жұмыс жоспарын әзірлеу және бекіту (кадрға қажеттілікті талдау, КС әзірлеу және өзектілендіру, кадрды қайта даярлау)	СК-ның хаттамасы және бекітілген жоспары	қаңтар (жыл сайын)	ҒЖБМ, СК
2-тарау. Жоғары, техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарында кадрлар даярлау				

9-нысаналы индикатор

Оқытуда, бағалауда және ғылыми зерттеулерде жасанды интеллект құралдарымен жұмыс құзыретін қамтитын ПОҚ-ны даярлаудың инновациялық білім беру бағдарламаларының үлесі (2026 жылы – 15 %, 2027 жылы – 25 %, 2028 жылы – 35 %, 2029 жылы – 45 %)

18.	Білім беру, әдістемелік және ғылыми-зерттеу жұмысында жасанды интеллект құралдарын қолдану құзыретін ескере отырып, магистратура мен докторантураның білім беру бағдарламаларын өзектілендіру және әзірлеу	ББ тізіліміне енгізілген білім беру бағдарламалары	тамыз (жыл сайын)	ҒЖБМ, ЖОО-лар (келісу бойынша)
-----	--	--	----------------------	---

10-нысаналы индикатор

«Педагог (ғылыми-педагогикалық қызметкер)» кәсіптік стандартымен байланысты қамтитын магистратура мен докторантура білім беру бағдарламасының үлесі (ҰБШ 7-8-деңгейі), (2026 жылы – 35 %, 2027 жылы – 50%, 2028 жылы – 65 %, 2029 жылы – 80%)

19.	Саланың кадрлық қажеттілігі болжамына сәйкес ғылыми-педагогикалық бағыттағы магистратура мен докторантура білім беру бағдарламасы бойынша мемлекеттік білім беру бағдарламасының көлемі бойынша ұсыныстарды қалыптастыру	жинақтау үшін ЕХӘҚМ-ге ұсыныс	ақпан (жыл сайын)	ҒЖБМ
20.	Профессор-оқытушы құрамды даярлаудың білім беру бағдарламаларының Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының педагогтеріне (профессор-оқытушылар құрамына) арналған кәсіптік стандартының талаптарына сәйкес келуін талдау (Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2023 жылғы 20 қарашадағы № 591 бұйрығы)	талдамалы ақпарат	тамыз (жыл сайын)	ҒЖБМ

11-нысаналы индикаторы

Жоғары білім саласындағы мамандықтар бойынша магистратура мен докторантура бағдарламаларын бітірушілердің жұмысқа орналасу үлесі (2026 жылы – 80 %, 2027 жылы – 83 %, 2028 жылы – 86 %, 2029 жылы – 90 %)

21.	Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарындағы жоғары білім саласындағы мамандықтар бойынша магистратура мен докторантура бағдарламаларын бітірушілердің жұмысқа орналасуын мониторингтеу	талдамалы ақпарат	желтоқсан (жыл сайын)	ҒЖБМ
-----	--	----------------------	--------------------------	------

12-нысаналы индикатор

Кәсіби стандарт талаптары негізінде әзірленген «Аударма ісі» бағыты бойынша ЖЖОКБҰ білім беру бағдарламаларының үлесі (2026 жыл – 85 %, 2027 жыл – 90 %, 2028 год – 93 %, 2029 год – 95 %)

22.	Саланың кадрлық қажеттілігінің болжамына сәйкес «Аударма ісі» бағыты бойынша мемлекеттік білім беру тапсырысының көлемін бөлу жөніндегі ұсыныстарды қалыптастыру	жинақтау үшін ЕХӘҚМ-ға ұсыныстар	ақпан (жыл сайын)	ҒЖБМ, ОАМ
23.	«Аударма ісі» бағыты бойынша ЖЖОКБҰ және ТКБ білім беру бағдарламаларының	талдамалы ақпарат	тамыз (жыл сайын)	ҒЖБМ, ОАМ

	саланың кәсіби стандартына сәйкестігін талдау			
13-нысаналы индикатор <i>ЖИ-машиналық аударма құралдарымен және кейіннен редакциялаумен жұмыс құзыретін қамтитын «Аударма ісі» бағыты бойынша инновациялық білім беру бағдарламаларының үлесі (2026 жылы – 15 %, 2027 жылы – 25 %, 2028 жылы – 35 %, 2029 жылы – 45 %)</i>				
24.	Аудиовизуалды, әлеуметтік бағдарланған аударма құзыретін және жасанды интеллект құралдарымен жұмысты ескере отырып, білім беру бағдарламаларын өзектілендіру және әзірлеу	ББ тізіліміне енгізілген білім беру бағдарламалары	тамыз (жыл сайын)	ҒЖБМ, ОАМ, ЖОО-лар, колледждер (келісу бойынша)
14-нысаналы индикатор <i>«Аударма ісі» бағыты бойынша жұмысқа орналасқан ЖЖООКББҰ-ны бітірушілер үлесі (2026 жылы – 80 %, 2027 жылы – 82 %, 2028 жылы – 85 %, 2029 жылы – 88 %)</i>				
25.	ЖЖООКББҰ бітірушілерінің кәсіби аударма ісі саласындағы мамандықтар бойынша жұмысқа орналасуын мониторингтеу	Талдамалы ақпарат	желтоқсан (жыл сайын)	ҒЖБМ
15-нысаналы индикатор <i>«Аударма ісі» мамандығы бойынша ТКБ бітірушілерінің жұмысқа орналасу үлесі (2026 жылы – 60 %, 2027 жылы – 65 %, 2028 жылы – 70 %, 2029 жылы – 75 %)</i>				
26.	«Аударма ісі» мамандығы бойынша ТКБ жұмысқа орналасуына жәрдемдесу (бос орындар жәрмеңкесі, халықты еңбекпен қамту орталықтарымен және аударма компанияларымен өзара іс-қимыл жасау)	Талдамалы ақпарат	Жыл бойы	ОАМ, ҒЖБМ, ЕХӘҚМ, КААҚҚ
3-тарау. Қызметкерлерді қайта даярлау, біліктілігін арттыру және кадрларды жұмыс орнымен қамтамасыз ету				
16-нысаналы индикатор <i>Цифрландыруды және жасанды интеллектіні енгізуді ескере отырып, қайта даярлаудан және біліктілігін арттырудан өткен жоғары білім саласындағы қызметкерлер (ПОҚ, әкімшілік-басқару персонал) саны (2026 жылы – 1 500 адам, 2027 жылы – 2 500 адам, 2028 жылы – 3 500 адам, 2029 жылы – 4 500 адам)</i>				
27.	ПОҚ-ны және ЖЖООКББҰ құрылымдық бөлімшелері басшыларын ЖИ-құралдарын және цифрлық білім беру технологияларын қолдану бойынша қайта даярлауды және біліктілігін арттыруды ұйымдастыру	ЕХӘҚМ есептік ақпарат	желтоқсан (жыл сайын)	ҒЖБМ, СК
17-нысаналы индикатор <i>Цифрлық трансформация және жасанды интеллектінің ықпалы жағдайында Skills Enbek порталында орналастырылған жоғары білім және кәсіби аударма қызметі бағыттары бойынша әзірленген курстар саны (2026 жылы – 2 бірл., 2027 жылы – 4 бірл., 2028 жылы – 6 бірл., 2029 жылы – 8 бірл.)</i>				
28.	Skills Enbek платформасында жоғары білім және кәсіби аударма ісі бағыттары бойынша курстарды орналастыру	орналастырылған курстар	жыл сайын	ҒЖБМ, ЕХӘҚМ
29.	ЖЖООКББҰ басшы лауазымдары (ректор, проректор, декан кафедра меңгерушісі) үшін басқарушы кадрлардың біліктілігін арттыру бағдарламасы арқылы кадр резервін қалыптастыруға жәрдемдесу	есептік ақпарат	жыл сайын	ҒЖБМ, СК

4-тарау. Кәсіптік біліктілікті тану жүйесін және Мамандықтар тізілімін дамыту				
18-нысаналы индикатор Мамандықтар тізілімінде және еңбекпен қамтуды және бос орындарды есепке алу жүйесінде ҒЖБМ-ға бекітіліп берілген КАІ саласындағы кәсіп түрлерінің үлесі (2026 жылы – 0 %, 2027 жылы – 50 %, 2028 жылы – 80 %, 2029 жылы – 100%)				
30.	Мамандықтар тізілімінде ҒЖБМ-ға КАІ саласындағы кәсіп түрлерін бекітіп беру (2643-1 «Филологтар», 2643-2 «Жазбаша аудармашылар», 2643-3 «Ауызша аудармашылар», 2643-9 «Басқа лингвисттер»)	ЕХӘҚМ-ге ақпарат	желтоқсан (жыл сайын)	ҒЖБМ, СК
19-нысаналы индикатор Мамандықтар тізілімінде және еңбекпен қамтуды және бос орындарды есепке алу жүйесінде ҒЖБМ-ға бекітіліп берілген жоғары білім саласындағы кәсіп түрлерінің үлесі (2026 жылы – 45 %, 2027 жылы – 65 %, 2028 жылы – 85 %, 2029 жылы – 100 %)				
31.	ПОҚ кәсіптері түрлерімен (2311-2329) қатар Мамандықтар тізілімінде ҒЖБМ-ға жоғары білім саласындағы басшылар (1210-0, 1223-0, 1229-0, 1345-0) мен мамандықтар кәсіптері түрлерін бекітіп беру	ЕХӘҚМ-ге ақпарат	желтоқсан (жыл сайын)	ҒЖБМ, СК
32.	«ЭЕБ-ны таңдауға мамандық жабық» белгісін алу және электрондық еңбек биржасы жүйесінде ПОҚ және ӘБП ашық бос орындарын жиі орналастыруды ұйымдастыру	Талдамалы ақпарат	Жыл бойы	ҒЖБМ, ЕХӘҚМ